

LAIS taustmaterjal

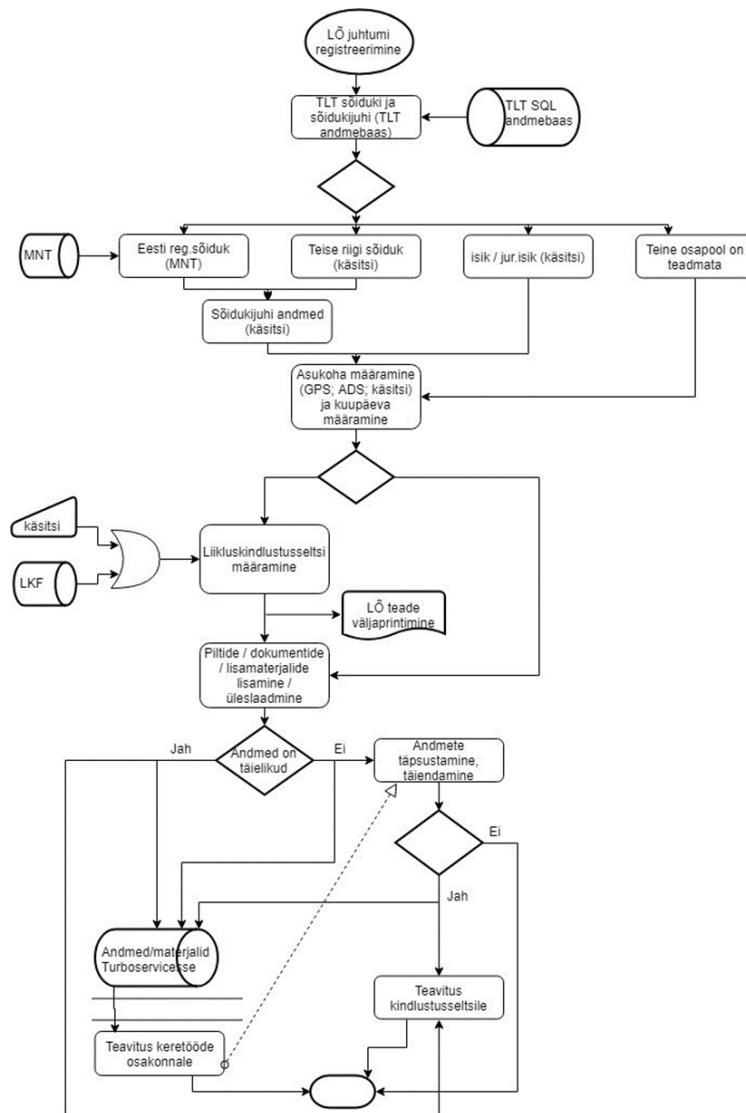
LAIS	TLT järelevalvetalituse veebirakendus liiklusõnnetuste jm rikkumiste menetlemiseks.
JK	TLT ühistranspordi juhtimiskeskus (Veebirakendus. Ühistranspordi korraldamine vastavalt planeeringule, reaalaja muudatused, analüüs)
Dispetšer	JK dispetšeri ülesandeks on ühistranspordiliinide töö operatiivne juhtimine ja korraldamine, sh liinitöö jätkamise tagamine kõrvalekallete tekkimisel ning juhtimiseks ja planeerimiseks vajaliku andmestiku kogumine.
LÕ	Liiklusõnnetus
TLT	AS Tallinna Linnatransport – Tallinna linnale kuuluv ühistranspordiettevõtte, mille põhitegevuseks on ühisveondusteenuse osutamine bussi, trammi- ja trolliliinidel ning sotsiaaltransporditeenuse vahetu osutamine.
Directo	Finantstarkvara
Turboservice	Töökoja tarkvara (veeremite info)
ADS	Maaameti Aadressandmete infosüsteem
LKF	Eesti Liikluskindlustuse Fond
TLT MSSQL	Keskne TLT andmebaas

1. Sissejuhatus

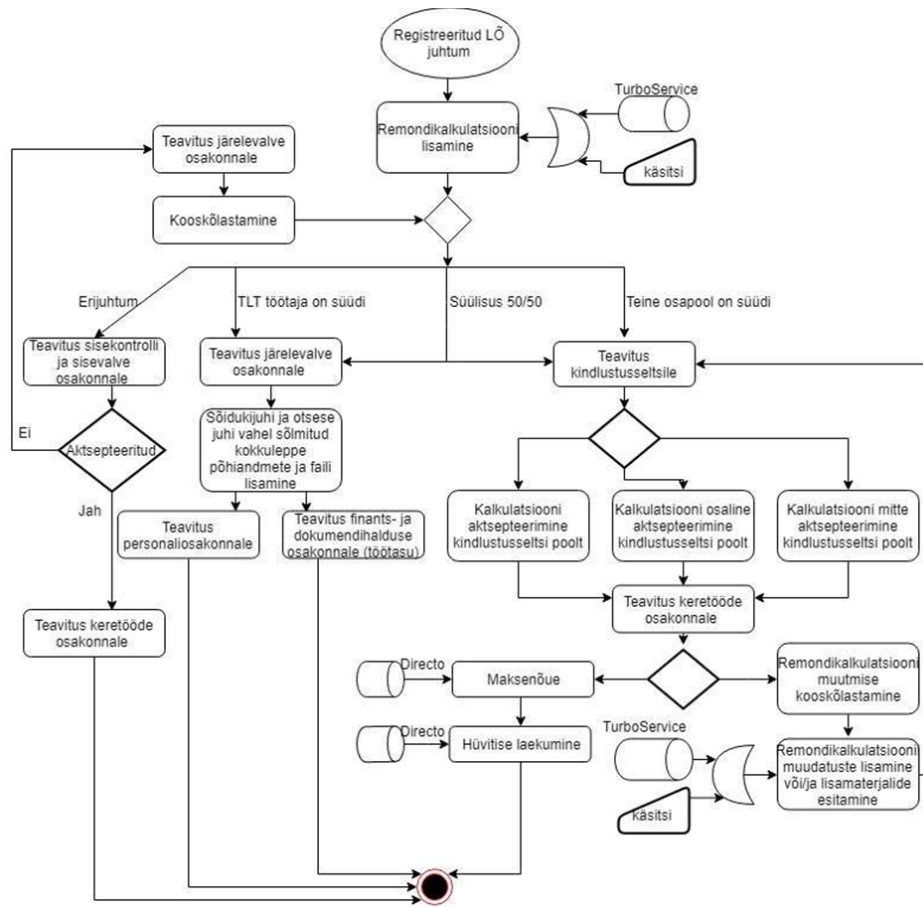
Aktsiaselts Tallinna Linnatransport (TLT) põhitegevuseks on Tallinna Transpordiametiga sõlmitud lepingu alusel ühisveondusteenuse osutamine Tallinna ühtsesse piletisüsteemi kuuluvatel bussi-, trammi- ja trolliliinidel.

2. Hetkeseisu ülevaade

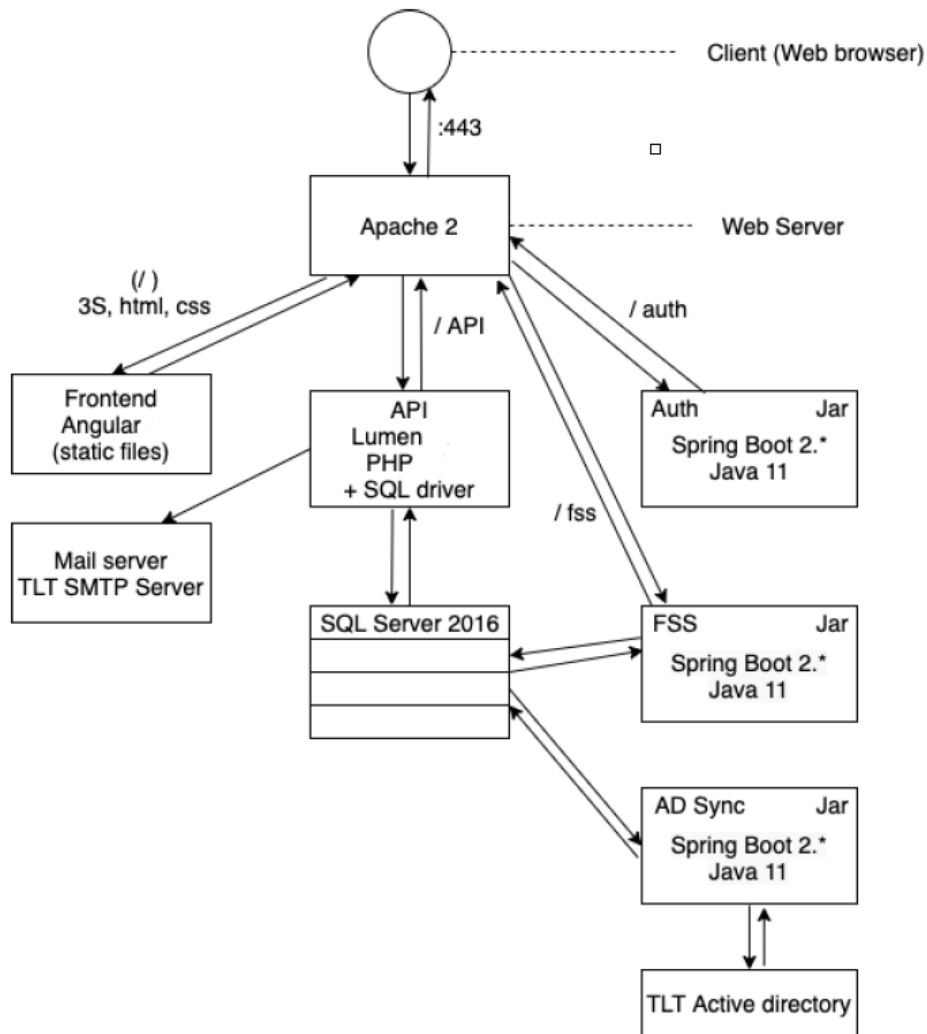
Ettevõtte põhiteenust toetavad mitmed tugiteenused, sh Liiklusavarii Infosüsteem (LAIS), mille eesmärk on ühissõiduki osalusega toimunud LÕ registreerimine ja info edastamine kindlustusseltsile, koostada elektrooniliselt LÕ-ga seotud dokumente ning digitaliseerida paberandjal dokumendid ühtsesse süsteemi konkreetsesse toimikusse. Infosüsteemi abil saavad järelevalve osakonna töötajad, remonditeenuse töötajad, veokorralduse osakonna töötajad, raamatupidajad ja personaliosakonna töötajad lisaks veel näha, muuta ja lisada LÕ andmeid ühes keskkonnas.

Joonis 1. Liiklusõnnetuse registreerimine

Joonis 2. Hüvitise maksmine

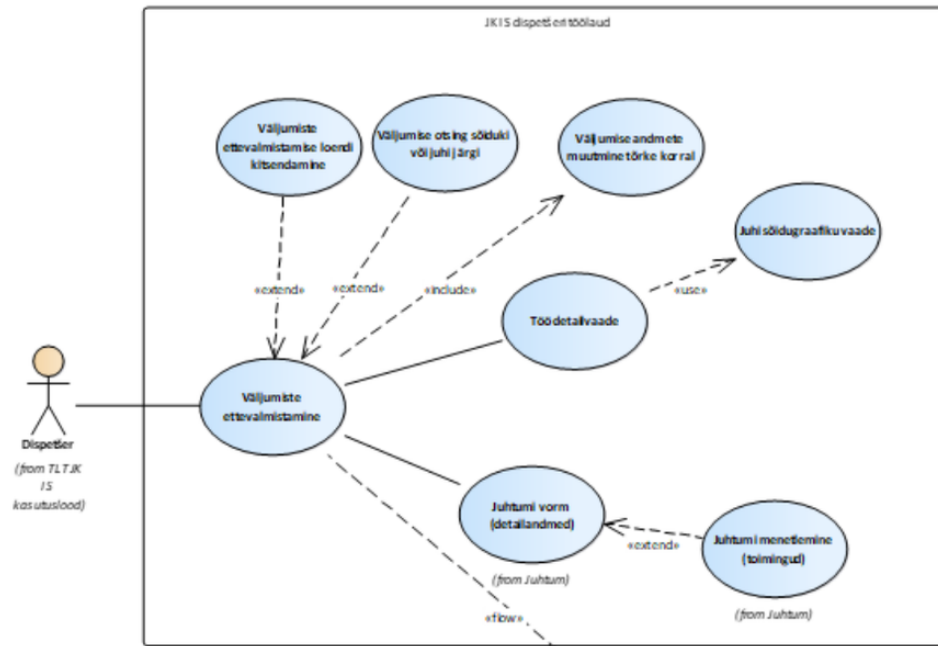
Joonis 3. Tarkvara komponentide arhitektuur

3. Eesmärgid

Tõhustada ühistranspordi operatiivjuhtimist ning lihtsustada protsesse ja vähendada liiklusõnnetuse (*edaspidi LÕ*) tagajärjel vormistatavate dokumentide menetlemisele kuluvat aega luues LAIS-i funktsionaalsus JK alamoodulina.

LAIS soovitud funktsionaalsuse kirjeldus

Soov on luua uus LAIS vastvalminud Juhtimiskeskuse veebitarkvara lisamoodulina, et ühistranspordiliinide tööd operatiivsemalt juhtida ning sisestada juhtum ning teha muudatusi graafikus kui liiklusõnnetus on toimunud. JK süsteemi sisestatakse juhtumi info kokkulepitud tingimustel esmalt dispetšeri poolt, kui teate sisuks on intsident mille lahendamisse peab sekkuma liiklusjärelvalve patrull. Sellisteks intsidentideks on nt sõidukite avariid, sõidukile vigastuste tekkimine või PPA poolt juhile tehtud märkus või määratud karistus.

Joonis 4. JK dispetšeri töölaud

LAIS potentsiaalsed moodulid ja funktsionaalsused

Juhtimismoodul, menetluslik moodul, kahjukäsitluslik moodul, isikupõhine tegevusmoodul, analüüsi ning statistika moodul ja administreerimise moodul.

Juhtimismoodul:

- Töölaua kaudu saada ülevaadet töös olevatest toimetustest sh erinevad staatused ja menetluse käigust (nt menetlus lõpetamata, kahjukäsitlus lõpetamata, kahjunõue esitamata jne). Toimik koosneb andmestikust mis on kirjeldatud menetluslikus moodulis ja kahjukäsitluslikus moodulis. Lõpetatud toimetused eemaldatakse juhtimislaualt. Sorteerimise ja filtreerimise võimalus; töölaua isikustamise funktsionaalsus.
- Üldised näitajad tehtud töö kohta valitud ajavahemiku (nt nädala, kalendrikuu ulatuses)
- Algatatud toimetused, neist töös olevad toimetused ja lõpetatud toimetused (staatuspõhisus).
- Toimingutega (menetlus, kahjukäsitlus) seotud informatsiooni otsimine ja kuvamine

Menetluslik moodul:

- Juhtimiskeskuse poolt fikseeritud liiklusõnnetuse juhtumite andmestiku alusel kiiret liiklusõnnetuste registreerimist (Juhtimiskeskuse poolt eeltäidetud liiklusõnnetuse andmestiku alusel avatav toimetused). Liiklusõnnetuse registreerimist peab olema võimalik algatada ka menetleja poolt ilma Juhtimiskeskuse andmeteta.
- Toimetused menetleja poolt sisestatavad detailandmed lisaks Juhtimiskeskuse andmestikule:
- Täpne asukoht (sh asukoha täpsustamine), juhtumite tehioolude jne kirjeldus vaba tekstina;
- Tehioolude fikseerimine faktiliste asjaoludena (nt kannatanud, politsei osalus, teavitused) sh valikute või valikmenüüdes olevate klassifikaatorite kasutamine;
- Menetlusega seotud osapoolte sh kolmandate osapoolte teavitamine;
- Menetlusdokumendi sh nutiseadme (tahvel) eelkirjeldatud (lünkadega) v vabavorm (konkreetsete eeldefineeritud väljadega) täitmise võimalus;
- Sissekande tegemise võimalus sündmuskohal nutiseadme (tahvel) vahendusel ning avariise sattunud sõidukijuhilt ütluste kohta allkirja võtmine (nutilahendus);
- Järelevalve töötaja poolt võimalik digitaalse allkirjastamise kinnitus (ütluste kohta);
- Toimetused juhtumite piltide laadimist (fotod õnnetuskohast, remonditöökojast jms).
- Lisatud failide sh pildifailide otsimist, lisamist, kustutamist, arhiveerimist.

- Eraldiseisvate dokumentide laadimist (nt juhi selgitus, ütlus jms) ning dokumentide koostamist vabatekstina (tunnistaja ütluse võtmine, juhi ütluse võtmine) ja/või lünkteksti täitmist.
- Erinevate osapoolte (politsei, kindlustusseltsid, tunnistajad, TLT sisesed) teadete registreerimise võimalust sh vajadusel juba loodud toimiku juurde ja/või isikukaardi juurde.
- Sõidukijuhi dokumenti(de) andmestiku (nt juhiluba) automatiseeritud lisamist toimikule (Virosoft-TLT Kaader).
- Sõidukidokumentide (nt registritunnistus) andmete automatiseeritud lisamist dokumentidele (x-tee, Turboservice – parim võimalik lahendus). Juhul, kui dokumentide failid on kättesaadavad registrist volitatud osapooltele, siis ei ole failide lisamine vajalik, vajalikud on ainult põhiandmed.
- Ülevaadet kõikide TLT sõidukijuhtide juhilubade kehtivusest/kehtetusest X tee vahendusel Transpordiameti registrist. Infot kasutab ka JK tarkvara ettevalmistuse leht.
- Menetlusega seotud TLT töötaja (üldjuhul ühissõidukijuht) isikukaardi sidumine toimiku juurde.
- Päringu teostamine juhi või sõiduki eelnevate juhtumite kohta määratud ajavahemikul (maksimaalselt 7aastat). Päring käivitatakse automatiseeritult ja vajadusel salvestatakse toimikusse koondteabena.

Kahjukäsituslik moodul:

- Kahukäsitluse sidumine menetlustoimikuga (automatiseeritud otsingu võimalus).
- Kahjukäsitleja töölaud (sh kalender vaade), mis võimaldab sisestada tööülesandeid ning mis võimaldab hallata menetluslikku teavet sh nt meeldetuletusi e-mailile tööülesannete tähtaegade saabumise kohta.
- Remonttööde käigus kasutatud varuosade loendi ja maksumuse laadimist nõude koostamiseks (liidistus töökoja ja raamatupidamistarkvaraga).
- Automaatne info saamine, et remonditöö antud toimiku osas on lõpule viidud (info muudab nt toimiku staatust ja saadab teavituse kahjukäsitleja töölaualle).
- Remonttööde käigus tehtavate lisapiltide laadimist kahjunõude täpsustamiseks, pildifailide juurde.
- Menetlusse kaasatud kolmandate osapoolte täiendava teavitamise võimalus (võib olla automatiseeritud) menetluse alustamisest eeltäidetud vormil. Teavitamise aktiveerimist peab saama teha ka kahjukäsitleja.
- Erinevate vajalike eeltäidetud dokumendivormide loomine (nt kahjunõude esitamise vorm, üleandmise-vastuvõtmise akt kolmanda osapoole tarbeks, kahjunõude e-arve koostamise alusdokument jms), mida on võimalik edastada e-kirja vahendusel kas maja siseselt või kolmandale osapooltele.

Isikupõhine tegevusmoodul (rikkumiste register)

- Rikkumiste ja avariidega seotud isikute kohta isikupõhine arvestuse pidamine.
- Võimalus menetluse mooduli kaudu ja ka eraldiseisvalt luua isikupõhist kaarti (isikupõhine register), kuhu koondatakse kõik konkreetse isikuga seotud tegevused nt peab saama valida (etteantud klassifikatsioon) sõidukijuhi kutseoskuste parendamiseks meetmeid (nt koolitus), nende sisu kirjeldada, määrata ajavahemik millal koolitus läbi viiakse ja fikseerida täpne koolituse läbiviimise aeg, koolitaja jm parameetrid. Selle info edastamine kokkulepitud e-posti aadressidele.
- Isikuga seotud koolituste info pärimine (TLT Kaader tabel) ja vajadusel kuvamine isikukaardil.
- Statistiliste päringute tegemine isiku jt etteantud parameetrite põhisel.

Analüüsi ja statistika moodul:

- Ülevaadet õnnetusjuhtumite kohta valikmenüüdes olevate valikute kaudu. Tulemused kuvatakse diagrammidena või arvandmetena edasiseks analüüsiks.

Administreerimise moodul:

- Kasutajate lisamine, eemaldamine ja õiguste andmine.
- Koostööpartnerite ja nende kontaktide lisamine ja eemaldamine.
- Klassifikaatorite haldamine

Toimikuid säilitatakse elektroonselt 7 aastat. Automaatne andmete kustutamise funktsionaalsus (avariis osalenud TLT välise osapoole andmete kustutamine pärast menetluse lõpetamist).

LAIS sihtrühmad

- Administraator - haldab kasutajaid (sh kasutajate andmed, rollide määramine, kasutajate aktiveerimine), haldab logisid, arhiveerib andmeid ja vajadusel taastab andmeid arhiivist, koostab teavitusi ning määrab milliseid teavitusi süsteem saadab, kindlustusseltside kasutajate haldus;
- Liiklusjärelvalve spetsialist - registreerib, sisestab ja muudab LÕ juhtumi andmeid;
- Remonditeenistuse kasutaja - lisab remondikalkulatsiooni registreeritud LÕ-le, saab muuta remondikalkulatsiooni staatuseid;
- Dispetšer- ühistranspordiliinide töö operatiivne juhtimine ja juhtumite esmane sisestamine JK-s;
- VKO kasutaja - näeb kõiki juhtumeid;
- Personali ja raamatupidamise kasutajad - näevad sõidukijuhi andmeid (sh sõidukijuhi rikkumiste kaart) ja sõiduki remondikalkulatsiooni;
- Audit (sisekontroll) -kõikide andmete vaatamisõigused;
- Vaatleja - andmetele juurdepääsuõigus tuleneb teadmismisvajadusest;
- Kindlustusseltsi peakasutaja - saab vaadata ja kommenteerida LÕ juhtumit, haldab oma töötajaid.
- Kindlustusseltsi tavakasutaja - saab vaadata ja kommenteerida LÕ juhtumit.

Liidestused

- TLT MSSQL - sõidukijuhtide andmed; kompetentsid
- Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) - liikluskindlustuse kehtivuse aeg ja kindlustusseltsi määramine LÕ juhtumi puhul;
- MNT - sõiduki andmed;
- Turboservice API - ühissõiduki andmed; remondikalkulatsioon;
- ADS - LÕ asukoha aadressi määramiseks;
- Directo - LÕ hüvitiste laekumise kontroll; toodete hindade kalkulatsioon
- TLT AD - ligipääsu õiguste kontroll, kasutaja kontod